

Χαιρετισμός στον Καθηγητή Μιχαήλ Γ. Μερακλή

Ο Ομότιμος Καθηγητής των Πανεπιστημίων Αθηνών και Ιωαννίνων, διακεκριμένος λαογράφος και νεοελληνιστής φιλόλογος Μ. Γ. Μερακλής γεννήθηκε το 1932 στην Καλαμάτα. Σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, απ' όπου έλαβε το πτυχίο του το 1957 με το βαθμό «Άριστα». Εργάστηκε αρκετά χρόνια στην ιδιωτική και τη δημόσια δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Κατά τα ακαδημαϊκά έτη 1967-1969 μετέβη στη Γερμανία, όπου παρακολούθησε μαθήματα Λαογραφίας, Εθνολογίας, Αρχαίας Ελληνικής και Λατινικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο της Γοτίγγης, όπου και εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή, που εγκρίθηκε το 1970.

Το 1975 εξελέγη τακτικός Καθηγητής Λαογραφίας στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Το ακαδημαϊκό έτος 1978-1979 έγινε Κοσμήτορας της ίδιας Σχολής και το ακαδημαϊκό έτος 1981-1982 εξελέγη και υπηρέτησε ως Πρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Τον Ιανουάριο του 1990 με ομόφωνη απόφαση των Καθηγητών του Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Αθηνών ο Καθηγητής Μερακλής μετακλήθηκε στην Αθήνα και ανέλαβε καθήκοντα ως Καθηγητής της Λαογραφίας, όπου δίδαξε το αντικείμενο της Κοινωνικής Λαογραφίας. Τη μετάκληση αυτή θεώρησε ιδιαίτερα τιμητική, γιατί πιστεύει ότι είναι έργο μεγάλης παιδαγωγικής, επιστημονικής και εθνικής σημασίας η προσφορά, σε πανεπιστημιακό επίπεδο, της διδασκαλίας του λαϊκού μας πολιτισμού στους μελλοντικούς δασκάλους της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, όπως ακριβώς έκανε με τους δασκάλους της εποχής του ο ιδρυτής και θεμελιωτής της ελληνικής λαογραφικής επιστήμης Νικόλαος Γ. Πολίτης (1852-1921).

Στο Παιδαγωγικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών συνέχισε το επιστημονικό του έργο και παράλληλα ανέλαβε διοικητικά καθήκοντα. Έτσι εξελέγη πρώτος διευθυντής του Τομέα Ανθρωπιστικών Σπουδών, του οποίου είναι και ονοματοθέτης, καθώς επίσης και Πρόεδρος του Τμήματος (1994-1996). Τον Αύγουστο του 1999 ο Καθηγητής Μερακλής συμπλήρωσε το όριο ηλικίας και απεχώρησε από την ενεργό υπηρεσία. Μετά από πρόταση της Γενικής Συνέλευσης του Παιδαγωγικού Τμήματος η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Αθηνών του απένειμε τον τίτλο του Ομότιμου Καθηγητή ως αναγνώριση της πολυετούς προσφοράς του στα Πανεπιστημιακά δρώμενα. Τον Φεβρουάριο του 2002 η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων του απένειμε επίσης τον τίτλο του Ομότιμου Καθηγητή για την πολύπλευρη προσφορά του στο Ίδρυμα, μετά από πρόταση του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής.

Ο Καθηγητής Μερακλής υπηρέτησε ως Γενικός Γραμματέας της Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας (από το 1978), μέλος του Διοικητικού Συμ-

βουλίου της Εθνικής Εταιρείας Λογοτεχνών, μέλος της Διεθνούς Εταιρείας για την Έρευνα των Λαϊκών Διηγήσεων και Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής του Κρατικού Μουσείου Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης. Διετέλεσε επίσης Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ένωσης Φιλολόγων (1988-1992) και Πρόεδρος της Επιτροπής του Υπουργείου Πολιτισμού για την απονομή των Κρατικών Λογοτεχνικών Βραβείων. Με δική του εισήγηση προς την τότε Υπουργό Μελίνα Μερκούρη ιδρύθηκε λογοτεχνικό βραβείο μαρτυρίας και - το σπουδαιότερο-παιδικής λογοτεχνίας.

Τιμήθηκε με πολλές τιμητικές διακρίσεις. Το 1995 η Ακαδημία Αθηνών του απένειμε το Βραβείο Ελένης και Κώστα Ουράνη για το βιβλίο του «Έντεχνος λαϊκός λόγος» (1993).

Το 1995, επίσης, του απονεμήθηκε από το Πανεπιστήμιο της Βιέννης και το Ίδρυμα Alfred Toepfer του Αμβούργου το Γερμανο-αυστριακό βραβείο Herder. Το βραβείο αυτό απονέμεται σε εκπροσώπους των ανθρωπιστικών επιστημών, των Γραμμάτων και των Τεχνών, που έχουν συμβάλει με παραδειγματικό τρόπο στη διατήρηση και ανάπτυξη της πολιτισμικής κληρονομιάς της Ευρώπης, σ' ένα πνεύμα ειρηνικής αλληλοκατανόησης των λαών.

Το 2002 τα δύο Πανεπιστήμια, στα οποία υπηρέτησε ο Καθηγητής Μερακλής, τίμησαν την προσωπικότητα και το έργο του με την έκδοση ογκώδους τιμητικού τόμου με τον τίτλο «Θητεία», που τον επιμελήθηκε ένας από τους αγαπημένους μαθητές του, ο Μηνάς Αλ. Αλεξιάδης, Καθηγητής στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το συνολικό συγγραφικό-ερευνητικό έργο του Καθηγητή Μερακλή είναι κι αυτό ογκώδες. Συναριθμεί 20 βιβλία λαογραφικού περιεχομένου, 10 βιβλία νεοελληνικής λογοτεχνικής κριτικής και ερμηνευτικής των κειμένων, 6 βιβλία με μεταφράσεις αρχαίας Ελληνικής και Λατινικής λογοτεχνίας και 1 διδακτικό βιβλίο για τους λειτουργούς της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Ιδιαίτερη συμβολή του Καθηγητή Μερακλή, με το συγγραφικό έργο του στην υπόθεση της ελληνικής Παιδείας και της Εκπαίδευσης, συνιστά η προβολή και η εξέταση του λαϊκού πολιτισμού και της λαϊκής παράδοσης σε σχέση με το παιδί, ενώ μελετάει συστηματικά σε πολλά έργα του την «παιδαγωγική ωφέλεια», την οποία προσφέρουν η γνώση και η χρήση θεμάτων του λαϊκού πολιτισμού κατά τη διδασκαλία κειμένων της λογοτεχνίας μας.

Ο Καθηγητής Μερακλής συνέγραψε επίσης πολυάριθμα λαογραφικά μελετήματα, άρθρα, βιβλιοκρισίες, που δημοσιεύτηκαν σε ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά, τιμητικούς τόμους και Πρακτικά Συνεδρίων. Συνέγραψε επίσης μεγάλο αριθμό άρθρων και μελετημάτων για πρόσωπα και θέματα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, που δημοσιεύτηκαν σε διάφορα πε-

ριοδικά και δεκάδες άλλα κείμενα από ένα ευρύ επιστημονικό φάσμα, αλλά και την επικαιρότητα σε καθημερινές εφημερίδες των Αθηνών.

Ο Καθηγητής Μερακλής καθοδήγησε, συμπαραστάθηκε και ανέδειξε πλήθος νέων επιστημόνων, που θεωρούν ξεχωριστή τιμή ότι υπήρξαν μαθητές του και δεν ξεχνούν ότι του οφείλουν την ηθική και επιστημονική συγκρότησή τους. Πολλοί από αυτούς σήμερα κατέχουν πανεπιστημιακές ή άλλες επίζηλες θέσεις στην εκπαίδευση και την κοινωνία.

Σήμερα είναι Πρόεδρος της Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας, ενώ παράλληλα εξακολουθεί να διδάσκει με ζήλο νέους επιστήμονες, καινούργιους μαθητές, σε μεταπτυχιακό επίπεδο στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Σεβαστέ μας Δάσκαλε, στην Παιδαγωγική Εταιρεία Ελλάδος γνωρίζουμε καλά ότι αληθινός Παιδαγωγός δεν είναι εκείνος που έχει πραγματοποιήσει απλώς παιδαγωγικές σπουδές, αλλά εκείνος που διδάσκει διαρκώς και πάνω απ' όλα ήθος και επιστήμη με το προσωπικό παράδειγμά του. Αληθινός Δάσκαλος είναι εκείνος που εμπνέει τους μαθητές του, ώστε αυθόρμητα να τον προσφωνούν «Δάσκαλε»!

Αγαπητέ μας Δάσκαλε, το Δ.Σ. της Π.Ε.Ε. αποφάσισε ευχαρίστως και ομόφωνα να σας απονείμει αυτή την τιμητική διάκριση για την πολύχρονη και πολύτιμη προσφορά σας στην Επιστήμη, στην Εκπαίδευση και στην Κοινωνία.